

Till: Socialstyrelsen

Diarienummer: 4.1-56123/2026

Remissyttrande från: Sveriges Kvinnoorganisationer

Datum och ort: Stockholm, 6 oktober 2026

Sveriges Kvinnoorganisationers yttrande över Socialstyrelsens förslag till ändring i allmänna råden (SOSFS 2013:1) om ekonomiskt bistånd

Sveriges Kvinnoorganisationer är en partipolitiskt obunden paraplyorganisation för kvinnorörelsen i Sverige. Vi verkar för kvinnors och flickors fulla mänskliga rättigheter och ett jämställt samhälle. Detta remissyttrande har beretts av Susannah Sjöberg, generalsekreterare, Sveriges Kvinnoorganisationer och beslutats om av dess styrelse 2026-10-14.

Samlad bedömning

År 2024 var 92 procent av de ensamstående biståndsmottagarna med fyra eller fler barn kvinnor. När stödet till större hushåll begränsas är det i hög grad ensamstående mammor och deras barn som kommer att bära de ekonomiska konsekvenserna. Regeringen konstaterar själva i sin proposition att begränsningen kan leda till minskad ekonomisk jämställdhet i samhället och att den kommer att ha vissa direkta negativa effekter på den ekonomiska jämställdheten. Trots det gick man alltså fram med reformen.

Sveriges Kvinnoorganisationer varnade redan i vårt remissvar över SOU 2025:15¹ för att begränsningar av det ekonomiska biståndet riskerar att fördjupa den ekonomiska ojämställdheten och ekonomiska utsattheten för flera grupper av kvinnor, bland annat kvinnor utsatta för olika former av våld. Vi efterfrågade reformer som stärker, inte försvagar, kvinnors ekonomiska självständighet. Dessa utgångspunkter är lika relevanta när reformen nu omsätts i praktiken.

¹ <https://sverigeskvinnoorganisationer.se/wp-content/uploads/2025/06/Sveriges-Kvinnoorganisationers-Remissvar-Starkta-drivkrafter-och-mojligheter-for-bistandsmottagare-1.pdf>

Mot denna bakgrund bör Socialstyrelsen i sin konsekvensutredning även analysera och följa upp hur förändringarna påverkar jämställdheten (kvinnor och män) samt barn i ekonomiskt utsatta hushåll.

Reformen riskerar att öka den ekonomiska ojämställdheten

Sveriges Kvinnoorganisationer var remissinstans till SOU 2025:15 och avstyrkte det föreslagna bidragstaket. Vi framhöll att ett bidragstak riskerar att undergräva det yttersta sociala skyddsnätet för flera grupper av kvinnor och fördjupa den ekonomiska ojämställdheten. Vi varnade också för alternativet att successivt sänka stödet för hushåll med fler än tre barn, eftersom kvinnor skulle påverkas negativt i särskilt stor utsträckning.

I proposition 2025/26:201 konstaterar regeringen själv att begränsningen av försörjningsstödet för större hushåll kan leda till minskad ekonomisk jämställdhet på kort sikt. Regeringen konstaterar också att fler kvinnor än män berörs av begränsningen och att den därför har vissa direkta negativa effekter på den ekonomiska jämställdheten.² År 2024 var 92 procent av de ensamstående biståndsmottagarna med fyra eller fler barn kvinnor.

Det är därför en brist och förvånande att Socialstyrelsens konsekvensutredning inte innehåller en jämställdhetsanalys som visar hur förslaget kan slå mot kvinnor och män. Jämställdhetsintegrering är den strategi som regeringen har beslutat om ska följas för att uppnå de jämställdhetspolitiska målen och en viktig del av detta är just att analysera konsekvenserna för olika grupper av kvinnor och män i beslut. När en reform som regeringen själv bedömer har negativa effekter på den ekonomiska jämställdheten omsätts i praktiken måste jämställdhetsperspektivet följa med till myndigheterna.

Sveriges Kvinnoorganisationer står fast vid att reformer av det yttersta ekonomiska skyddsnätet måste utformas så att de inte fördjupar den ekonomiska ojämställdheten. Målet måste vara att stärka kvinnors ekonomiska självständighet, inte att öka den ekonomiska utsattheten bland kvinnor och barn som redan lever med små marginaler.

Barn i ekonomiskt utsatta familjer

Begränsningar av försörjningsstödet till större hushåll påverkar inte bara de vuxna utan också barnens levnadsvillkor. När ekonomin försämras för en ensamstående förälder

² ² Proposition 2025/26:207 Aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd och proposition 2025/26:201 Reformerat försörjningsstöd – bidragstak och ökade möjligheter till arbete

påverkas också barnets möjligheter till bland annat mat, kläder, fritid och andra grundläggande delar av vardagen.

Sveriges Kvinnoorganisationer välkomnar därför att möjligheten att beräkna ett högre belopp behålls för barn och skolungdomar under 21 år när det finns särskilda skäl. Barns behov måste bedömas utifrån deras egen situation och får inte hamna i skymundan när hushållets ekonomiska bistånd i övrigt begränsas.

Våldsutsatthet

Ekonomiskt bistånd kan vara avgörande för kvinnor som lever i eller försöker lämna en våldsam relation. En kvinna kan på grund av ekonomiskt våld och kontroll så som hedersrelaterat våld och förtryck sakna tillgång till hushållets ekonomiska resurser. Ett uppbrott medför ofta akuta och tillfälligt höga kostnader.

Från den 1 januari 2027 höjs tröskeln för vuxna genom att det krävs synnerliga skäl för att kostnader som omfattas av riksnormen ska kunna beräknas till ett högre belopp. I propositionen anges våld eller andra övergrepp av närstående som en situation där sådana skäl kan finnas. Sveriges Kvinnoorganisationer vill därför understryka vikten av att den nya regleringen inte försvårar för våldsutsatta kvinnor att få sina faktiska behov tillgodosedda.

Vi välkomnar samtidigt att de allmänna råden fortsatt uttryckligen uppmärksammar barn och skolungdomar under 21 år som får tillfälligt höga kostnader till följd av våld eller andra övergrepp. Barns individuella behov måste säkerställas också när de tillsammans med en våldsutsatt mamma snabbt behöver lämna sitt hem.

JämställdhetskONSEKVENSERNA MÅSTE FÖLJAS UPP

Sveriges Kvinnoorganisationer rekommenderar att Socialstyrelsen framöver följer upp hur förändringarna påverkar kvinnor respektive män, däribland ensamstående mammor och pappor och barn i ekonomiskt utsatta hushåll. Uppföljningen bör vara könsuppdelad och belysa hur begränsningen för större hushåll påverkar kvinnors och mäns ekonomiska situation samt barns ekonomiska och sociala villkor.

Det är särskilt angeläget eftersom regeringen redan inför reformen själva konstaterade att begränsningen för större hushåll kan få negativa effekter på den ekonomiska jämställdheten.